פרק ראשון - השותפין

מסכת בבא בתרא היא המסכת האחרונה בשלשת המסכתות הפותחות את סדר נזיקין, בבא קמא, בבא מציעא ובבא בתרא. יש מהאמוראים האומר (ב"ק קב.) ששלש מסכתות אלו הן בעצם מסכת אחת, 'מסכת נזיקין', המחולקת לשלשה 'בבות', כלומר שלשה שערים. הטעם שמסכת זו נשנתה לאחר מסכת בבא מציעא הוא אגב דיני השותפים המבוארים בפרק האחרון של בבא מציעא.

הפרק הראשון במסכת זו מבאר את דיני מי שרשותו סמוכה לרשות חבירו, מה דינו ושיעורו של הכותל שעליהם לבנות כמחיצה ביניהם. וכן באיזה אופן יכול אדם להכריח את שותפו לחלוק את הקרקע או רכוש אחר שיש להם בשותפות. כמו כן יבואר בפרק זה דיני ממון המשותף לרבים, כבני חצר או בני העיר.

משנה

משנתינו עוסקת בשני אנשים החולקים את החצר שביניהם, ובונים כותל בין שתי הרשויות כדי למנוע 'היזק ראיה', כלומר שלא יוכל אחד מהם להתבונן במעשי חבירו, כיצד עליהם לבנות כותל זה.

חֲשׁוּתָפִין בחצר, שבתי שניהם פתוחים לחצר אחת, **שָׁרְצוּ לַעֲשׂוֹת** מְחִיצָה **בָּחָצֵר** המשותפת, **בּוֹנִין** – חייבים לבנות **אֶת הַכּוֹתֶל** שיחלוק את החצר וימנע היזק ראיה **בָּאֶמְצַע**, כלומר, חצי מעובי הכותל על חלק השותף האחד, וחצי מעובי הכותל על חלק השותף השני, ואין אחד השותפים יכול לסרב לתת מרשותו למקום הכותל.

דין נוסף: ועוד כופים הם זה את זה, שבְּמָקוֹם **שֶׁנָּהֲגוּ לִבְנוֹת** כתלי חצירות מאבני **גָּוִיל** – אבנים שאינן חלקות, אלא הן בצורתן הראשונה כפי שנחצבו בהר, או במקום שנהגו לבנות מאבני **גָּזִית** – אבנים מסותתות וחלקות, או **כְּפִיסִין** – חצאי לבינים, או **לְבֵינִין** שלמות, כל מקום כפי מנהגו, **בּוֹנִין** – כל אחד כופה את שותפו לבנות כמנהג מקומם, ואין הלה יכול לומר שרצונו לבנות כותל שונה מהמנהג, אלא **הַכֹּל** נעשה **כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה**.

המשנה מבארת את עובי סוגי הכתלים שהוזכרו כאן: במקום שנהגו לבנות את הכותל מאבני **גָּוִיל**, צריכים לעשותו ברוחב ששה טפחים, ולכן **זֶה נוֹתֵן** קרקע מרשותו ברוחב של **שִׁשָּׁה טְפָחִים, וְזֶה נוֹתֵן שִׁלְשָׁה טְפָחִים**. במקום שנהגו לבנות את הכותל **בְּאַבְנֵי גָזִית**, שרוחבן חמשה טפחים, **זֶה נוֹתֵן** מרשותו **טְפָחַיִם וּמֶחֱצָה, וְזֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם וּמֶחֱצָה**. במקום שנהגו **בִּכְפִיסִין**, שרוחב הכותל ארבעה טפחים, **זֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם, וְזֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם**. במקום שנהגו לבנות **בִּלְבֵינִין**, שרוחבן שלשה טפחים, **זֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמֶחֱצָה, וְזֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמֶחֱצָה.**

המשנה מבארת את דין הכותל שנפל: **לְפִיכָךְ** – כיון שהתבאר שכל שותף יכול לכוף את חבירו להשתתף בבניית הכותל, בנתינת קרקע למקום הכותל ובנתינת האבנים, לכן **אִם** לאחר שנים רבות **נָפַל הַכּוֹתֶל**, אין אחד מהם יכול לטעון שכל הכותל נבנה בחלקו, והאבנים הם שלו, אלא ודאי לנו ששניהם בנו אותו יחד, כפי חיובם, **וְהַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁל שְׁנֵיהֶם**, ובגמרא (ד.) יבואר מה החידוש בדין זה.

המשנה מבארת עתה את הדין בשני בני אדם שיש להם גינות או שדות סמוכות זו לזו: **וְכֵן** הדין **בְּגִינָּה** שמגדלים בה ירקות, אם זהו **מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְגַדֵּר** בין הגינות, **מְחַיְּבִין אוֹתוֹ** – את כל אחד מבעלי הגינות, להשתתף בבניית הגדר בין הגינות בכך שיתן מחצית ממקום הגדר ואבניה.

אֲבָל בְּבִקְעָה – מקום שיש בו שדות תבואה של כמה בני אדם, אם זהו **מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְגַדֵּר** בין השדות, **אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ** – את אחד מבעלי השדות לבנות גדר, **אֶלָּא אִם רָצָה** אחד מהם לגדור בין השדות, **כּוֹפִם** הוא את הכותל **לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וּבוֹנֶה** את כל הכותל ברשותו, וכדי שידעו שהוא בנאו לבדו ולא יטען שכנו לאחר זמן שיש לו חלק בגדר, **עוֹשֶׂה חָזִית** – סימן על הכותל **מִבַּחוּץ**, להודיע שהוא לבדו בנאו. **לְפִיכָךְ** – כיון שהוא לבדו בנאו, **אִם** לאחר זמן **נָפַל הַכּוֹתֶל, הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלּוֹ**, ואין חבירו יכול לטעון שסייע בידו, ולתבוע מחצית מהמקום ומהאבנים. **וְאִם עָשׂוּ** – אם באו לעשות את הכותל **מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם** – ששניהם רוצים לבנותו, **בּוֹנִין אֶת הַכּוֹתֶל בָּאֶמְצַע, וְעוֹשִׂין חָזִית מִכָּאן וּמִכָּאן**, להודיע ששניהם עשאוהו יחד, **לְפִיכָךְ, אִם** לאחר זמן **נָפַל הַכּוֹתֶל, הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁל שְׁנֵיהֶם**, ואין אחד מהם יכול לטעון שבנאו לבדו.

גמרא

שנינו במשנה: 'השותפים שרצו לעשות מחיצה בחצר, בונים את הכותל באמצע'. הגמרא מבררת מהי ה'מחיצה' שהוזכרה במשנה: **סַבְּרִיהּ** – סברו בני הישיבה לומר, **מַאי** – מה פירוש הלשון 'מְחִיצָה' שהוזכרה במשנה, **גּוּדָּא** – כותל. **פְּרִתַנְיָא** – כמו שמצאנו שקורא התנא לכותל בשם 'מחיצה' לגבי דין כלאים, שאסרה התורה לזרוע תבואה ליד כרם, ואם זרעו כך, נאסרים הפירות והתבואה בהנאה, אלא אם כן יש ביניהם מרחק ארבע אמות או כותל, ושנינו בברייתא, **מְחִיצַת הַכֶּרֶם** שֶׁעשה בעל הכרם בין כרמו לבין שדהו של אדם אחר שבסמוך, **וּנְפִרְצָה** פירצה במחיצה זו, **אוֹמֵר** לוֹ בעל התבואה לבעל הכרם 'גְּדוֹר אתה את הפירצה', כדי שלא יאסור כרמך את תבואתי. תיקן בעל הכרם את המחיצה **וְחָזְרָה וְנִפְרְצָה**, חוזר בעל השדה **וְאוֹמֵר** לוֹ לבעל הכרם 'גְּדוֹר'.

המשך מהעמוד הקודם

כי לא ידח ממנו נדח וכל סוגי בני ישראל - ממלא ה' בקשתם ואמירתם אני לדודי ודודי לי.

וע"פ הנ"ל יש לרמז ולקשר הסיום להתחלת מס' ר"ה: **ד' ראשי שנים הם באחד בניסן ר"ה למלכים**.

- למלך ישראל דוקא, אשר "מגמתו ומחשבתו **להרים** דת האמת - (הרמה ושלמות) - ולמלאות העולם **צדק** - (תומ"צ, בנים הנ"ל) - ולשבור זרוע **הרשעים** - (מכוערות)

ובא כ"ז בעבודת ועלית האדם בסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, הליכה מן הקל אל הכבד, עלי'

ולרגלים - היינו (כפי' הגמרא) שהוקבע סדר ברגלים חהמ"צ - שהיו אז ערום וערי' ושקועים במ"ט שערי טומאה וכו' - ונגלה עליהם ממה"מ הקב"ה, וגאלם. חה"ש - מ"ת ע"י שאמרו בנ"י בניסן עורבים אותנו. חה"ס, חג האסיף - תכלית השמחה והשלימות, ראשון לחשבון, נצחונם של ישראל בכל.

בכבוד ובברכה

ואם נִתְאַשׁ בעל הכרם חֵימָנָה, וְלֹא גָּדְרָהּ – החליט שלא לגודרה, ובינתיים צמחה התבואה בשיעור של אחד ממאתים, הֲרֵי זֶה קִדֵּשׁ – אסר את התבואה, וְחַיָּיב בעל הכרם בְּאַחֲרָיוּתָהּ – לשלם על התבואה שנאספה, לפי שעליו היה מוטל לגדור. וכמו שבברייתא לשון 'מחיצת הכרם' היינו כותל, כך הפירוש במשנתינו, ששותפים שכבר חלקו את החצר ורצו עתה לעשות 'מחיצה', כלומר כותל, בונים אותו באמצע.

לפי פירוש זה, לומדת הגמרא הלכה. מדייקת הגמרא: טַעֲמָא – הטעם שחייבים שניהם לבנות כותל, הוא רק משום דְּרָצוּ שניהם בכך, כלשון המשנה 'שרצו לעשות מחיצה', הָא באופן שלֹא רָצוּ שניהם, אלא רק אחד רוצה לבנות כותל שימנע מחבירו לראות את עסקיו, ואילו השני רוצה לחלק החצר ביתידות עצים נמוכים, אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לבנות דווקא כותל, אַלְמָא – מוכח מכאן שהֵיזֵק רְאִיָּה של חבירו, שרואה עסקיו בתוך רשותו, לֵאו שֶׁמֵּיהּ הֵיזֵק – אינו נחשב כהיזק, ולכן אינו חייב לבנות כותל.

הגמרא מנסה לפרש באופן אחר את הלשון 'מחיצה' שבמשנה. שואלת הגמרא: וְאֵימָא – ושמא נאמר שלשון 'מְחִיצָּה' במשנה היא פְּלוּגְתָּא – חלוקה, כְּדְתָנֵי לגבי חלוקת שלל מלחמת מדין בין יוצאי הצבא לבין שאר העם, (במדבר לא מג) 'וַתְּהִי מֶחֱצַת הָעֲדָה מִן הַצֹּאן, שֶׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף' וגו', כלומר, זו היתה חלוקת השלל שקיבלו שאר העם. ולפי זה פירוש המשנה הוא כך, 'השותפים שרצו לחלוק בחצר המשותפת', כֵּיוָן דְּרָצוּ לחלוק, בּוֹנִין אֶת הַכּוֹתֶל בְּעַל כָּרְחוֹ של כל אחד מהם, ולא די בבניית גדר נמוכה של יתידות עצים, אַלְמָא, הֵיזֵק רְאִיָּה שֶׁמֵּיהּ הֵיזֵק, ולכן חייבים לבנות כותל.

דוחה הגמרא: אִי הָכִי, שפירוש 'מחיצה' הוא חלוקה, הָאי – וכי הלשון המתאימה היא שֶׁרָצוּ 'לַעֲשׂוֹת מְחִיצָּה', הרי לשון שֶׁרָצוּ 'לְחַצּוֹת' מִבָּעֵי לֵיהּ – היה לתנא לומר, שאין הדרך לומר 'לעשות חלוקה' אלא 'לחלוק', אלא ודאי פירוש 'מחיצה' הוא כותל, ורק מחמת שרצו בכך עליהם לעשות כותל, אך לולי זאת אינם חייבים, כיון שהיזק ראיה אינו היזק.

הגמרא מקשה על דעה זו ש'מחיצה' היא כותל. מקשה הגמרא: אֶלָּא לדבריך, מַאי 'מחיצה' שבמשנה, 'גּוּדְרָא' – כותל, אם כן קשה, מדוע כתב התנא בהמשך 'בּוֹנִין אֶת הַכּוֹתֶל', והרי כבר הוזכר הכותל בתחילת המשנה, ולשון 'בּוֹנִין אוֹתוֹ' מִבָּעֵי לֵיהּ לכתוב, ולא להזכיר פעמיים כותל. מתרצת הגמרא: אִי תָּנָא לשון 'בונים אוֹתוֹ', הֲוָה אָמֵינָא שהמחיצה החלוקת את החצר נעשית בְּמִסְיפָּם בְּעֶלְמָא – ביתידות עץ נמוכים התחובים בארץ, שגם דבר זה נקרא מחיצה, ואף שאין בזה כדי למנוע היזק ראיה. כלומר, הייתי טועה לפרש שהלשון 'רצו' לא נאמרה על בניית הכותל, כפי שפירשנו לעיל, אלא על החלוקה עצמה, והמשנה עוסקת בחצר קטנה שאי אפשר לחלוקה אלא מרצון שניהם, וכתבה שאף אם שני השותפים רצו בחלוקה, כיון שלא היה אחד מהם יכול לכפות על חבירו את החלוקה עצמה, יכול הלה לומר שהתרצה לחלוק רק על דעת שיבנו מסיפס, ולא כותל, אבל בחצר גדולה שכל אחד יכול להכריח את שותפו לחלוקה, היינו סבורים שיוכל גם להכריחו לבנות כותל, והיינו טועים לפרש שמשנתינו סוברת שהיזק ראיה נחשב היזק. וכדי שלא נפרש כך, קָא מַשְׁמַע לָן התנא בזה שנקט את הלשון 'כּוֹתֶל', ש'רצו' האמור במשנה היינו לגבי הכותל, שאם נתרצו שניהם לבנות כותל, חייבים לבנותו, אבל אם לא התרצו שניהם בכך, חולקים במסיפס בלבד, כיון שהיזק ראיה אינו נחשב היזק.

הגמרא מקשה ומפרשת את משנתינו לדעה זו, ש'מחיצה' היינו כותל. שנינו במשנה: כּוֹנִין אֶת הַכּוֹתֶל בְּאֶמְצַע וכו'. מקשה הגמרא: אם מדובר במשנה שהתרצו שניהם בבניית הכותל, פְּשִׁיטָא שבונים את הכותל באמצע, ומה חידשה המשנה. מתרצת הגמרא: לֹא צְרִיכָא, אלא באופן דְּקָרִים חַד וְרָצֵייהּ לְחַבְרֵיהּ – שהקדים אחד ופייס את חבירו לבנות כותל, מַהוּ דְּתֵימָא, מְצֵי אָמַר לֵיהּ – יכול זה שהתרצה לומר, 'כִּי אִיתְרְצָאי לָךְ, בְּאַוִירָא, בְּתַשְׁמִישְׁתָּא לֹא אִיתְרְצָאי לָךְ' – התרצותי לבנות כותל היתה רק לגבי זה שהכותל ימעט את אויר חצרי, אך התכוונתי לכותל דק ביותר שלא ימעט כל כך את מקום תשמישי בחצר, ולא התרציתי לכותל אבנים שממעט הרבה את תשמישי החצר, ולכן נעשה מחיצת נסרים דקה, ואם רצונך דווקא בכותל אבנים, בנה רובו בחלקך חוץ משיעור מחיצת נסרים דקה, שיהיה בחלקי, קָא מַשְׁמַע לָן התנא שכיון שהתרצו לבנות כותל, בונים את כותל האבנים באמצע.

הגמרא ממשיכה להקשות על דעה זו. מקשה הגמרא: וְכִי אפשר לומר שֶׁהֵיזֵק רְאִיָּה לַאו שֶׁמֵּיהּ הֵיזֵק, והרי בכמה מקומות מוכח לכאורה שאין זה כך.

(סִימָן לקושיות המובאות להלן: א.וכן בגִּינָה. ב.כּוֹתֶל חצר שנפל. ג.פּוֹפִין אותו לבנות בית שער ודלת לחצר. ד.וְחוֹלְקִין את החצר. ה.הַחֲלוֹנוֹת. ו.מימרא דְּרַב נַחְמָן).

מקשה הגמרא: תָּא שְׁמַע ממשנתינו, 'וְכֵן בְּגִינָה, מקום שנהגו לגדור מחייבין אותו', ומבואר להלן (ד.) שאף במקום שאין מנהג לגדור מחייבים אותו, ומוכח שהיזק ראיה נחשב היזק. מתרצת הגמרא: גִּינָּה שָׁאנֵי – שונה דין הגינה, וחיוב הגדירה בה אינו מחמת היזק ראיה, אלא כְּדְרַבִּי אַבָּא, דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא, אָמַר רַב הוּנָא, אָמַר רַב, אָסוּר לְאָדָם לַעֲמוֹד בִּשְׂדֵה חֲבֵירוֹ בְּשָׁעָה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּקָמוֹתֶיהָ – בשהתבואה בשלה ומוכנה להיקצר, שלא יזיקנו בעין הרע, ודין זה שייך גם בגינה, וכיון שכל השנה יש בה ירקות בשלים, חייבים לגדור, אך בחצר שלא שייך טעם זה אין חיוב לגדור.

מקשה הגמרא: וְהָא 'וְכֵן בגינה' קָתָנֵי, ומשמע שטעם הגדירה בה שוה לטעם הגדירה בחצר, והיינו משום היזק ראיה, שהרי אין עין הרע שייך בחצר. מתרצת הגמרא: הלשון 'וכן בגינה' לא נאמרה לענין טעם הדין, אלא אַגְּוִיל וְנָיְיתּ – שגינה שוה לחצר לענין סוג הכותל, שאם נהגו לבנות בגויל בונים בגויל וכו', אך רק בגינה יש חיוב לבנות, משום עין הרע, ולא בחצר.

מקשה הגמרא עוד: תָּא שְׁמַע, שנינו במשנה (ה.) כּוֹתֶל חָצֵר – כותל שבין שתי חצירות, שֶׁנָּפַל, מְחַיְּבִין אוֹתוֹ – את כל אחד מהשכנים לִבְנוֹת, עַד גובה אַרְבַּע אַמּוֹת, שבגובה זה אין יכולים לראות מעבר לכותל, ומוכח שהיזק ראיה נחשב היזק. מתרצת הגמרא: נָפַל שָׁאנֵי – שונה הדין באופן שהיה הכותל בנוי, ונפל, שכיון שהסכימו מתחילה לבנותו, הסכמה זו עדיין מחייבתם.

תמהה הגמרא על המקשן: וְדִקְאָרֵי לָהּ מַאי קָאָרֵי לָהּ – ומי שהקשה ממשנה זו של 'כותל חצר שנפל', מה היתה כוונתו, וכי לא ידע שיש לחלק בין כותל שנפל לבניית כותל חדש. מתרצת הגמרא: אכן סבר המקשן שאין חילוק ביניהם, ומה שנקטה המשנה אופן שנפל, כיון דְּסֵיפָא אִיצְטְרִיכָא לֵיהּ, שם שנינו שאף אם הכותל שנפל היה גבוה מארבע אמות, חיוב הבניה הוא רק עד ארבע אמות, אך מִגּוּבַּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת וּלְמַעְלָה, אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לבנות, ודין זה שייך רק בכותל שנפל, שהיה מקום לומר שיתחייב לבנותו כמו שהיה, ואילו בכותל חדש פשוט שחיוב הבניה הוא רק ארבע אמות, ואגב הסיפא נקט התנא גם ברישא אופן שנפל.

ממשיכה הגמרא ומקשה: תָּא שְׁמַע, שנינו במשנה (ז.) לגבי חיובי הבניה של בני החצר, שפּוֹפִין אוֹתוֹ – את כל אחד מבני החצר להשתתף ולִבְנוֹת בֵּית שַׁעַר – כותל עגול המסתיר את שער החצר מהעוברים ברשות הרבים, וְדֶלֶת לֶחָצֵר, כדי למנוע היזק ראיה מבני רשות הרבים ולשמור שלא יכנסו בני רשות הרבים לחצר, ומכך שכופים על כך, שְׁמַע מִינָּהּ שֶׁהֵיזֵק רְאִיָּה שֶׁמֵּיהּ הֵיזֵק. מתרצת הגמרא: הֵיזֵק דְּרַבִּים שָׁאנֵי – היזק ראיה של כל בני רשות הרבים אכן נחשב היזק, אך היזק ראיה של יחיד אינו היזק.

מקשה הגמרא: וְכִי היזק ראיה דְּיָחִיד לֹא נחשב היזק, תָּא שְׁמַע, שנינו במשנה (יא.) אֵין חוֹלְקִין אֶת הֶחָצֵר – אין שותפים יכולים לכפות זה את זה לחולקה, עַד שֶׁלְּאַחַר החלוקה יְהֵא בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת לְזֶה וְאַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה, אך בחצר הקטנה משיעור זה אינם חולקים אלא מרצון שניהם. ומשמע, הָא אִם יֵשׁ בָּהּ בְּדֵי ארבע אמות לְזֶה וּכְדֵי ארבע אמות לָזֶה, חוֹלְקִין אף בעל כרחו של אחד השותפים, מַאי לָאו שיכול לכפותו לחלוק ולחצוץ ביניהם בְּכוֹתֶל, כמו שבמשנתינו ובשאר המשניות להלן מדובר בכותל, ומוכח

המשך בעמוד טו

שהיזק ראיה של יחיד נחשב היזק. מתרצת הגמרא: **לא**, יכול לכפותו לחלוק רק **בְּמִסְיָפָם בְּעַלְמָא**.

ממשיכה הגמרא ומקשה: **תָּא שְׁמַע**, שנינו במשנה (כב.) **הַחֲלוֹנוֹת** שיש לאדם בכותל ביתו, ובא חבירו לבנות כותל מולו, צריך להרחיק את הכותל מהחלונות **בֵּין מִלְּמַעְלָה, בֵּין מִלְּמַטָּה וּבֵין מִבְּנֶגֶד, אַרְבַּע אַמּוֹת, וְתָנֵי עֻלָּהּ** – ושנינו בברייתא (כב:) על משנה זו, שצריך להרחיק ארבע אמות **מִלְּמַעְלָן, כְּדֵי שֶׁלֹּא** יעלה על הכותל ויתכופף **וְיָצִיץ וְיֵרֶאֶה** מהחלון את בית חבירו. וצריך להרחיקו **מִלְּמַטָּן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲמוֹד** על הכותל **וְיֵרֶאֶה**. וצריך להרחיקו **מִבְּנֶגֶד, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַאֲפִיל** הכותל וימנע מהאור להכנס לבית מהחלון. ומכך שהצריכוהו לבנות את כותלו באופן שלא יוכל להתבונן לתוך הבית מוכח שהיזק ראיה של יחיד נחשב היזק.

מתרצת הגמרא: **הֵיקֵּל דְּבֵית שַׁאנִי** – שונה היזק ראיה של אדם המתבונן בתוך בית חבירו, כיון שאדם עושה בביתו דברים צנועים, ורק לגבי חצר אין היזק ראיה נחשב היזק.

ממשיכה הגמרא ומקשה: **תָּא שְׁמַע, דְּאָמַר רַב נַחְמָן אָמַר שְׁמוּאֵל, גַּג** של אדם **הַסָּמוּךְ לַחֲצַר חֲבֵירוֹ**, שהיתה קרקע החצר שוה לגובה הגג, **עוֹשִׂין לוֹ** לגג **מַעֲקֶה גָּבוֹהַּ אַרְבַּע אַמּוֹת**, כדי שלא יוכל בעל הגג להביט בחצר, ומוכח שהיזק ראיה של יחיד בחצר נחשב היזק.

מתרצת הגמרא: **שַׁאנִי הָתָם**, משום **דְּאָמַר לֵיהּ בַּעַל הֶחָצֵר לְבַעַל הַגַּג, לְדִידִי קָבְיָא לִי תַּשְׁמִישִׁי** – השימוש שלי קבוע, שכל שעה אדם משתמש בחצירו, **אֲךְ לְדִידָךְ לֹא קָבְיָא לָךְ תַּשְׁמִישְׁתָּךְ** – שימושך אינו קבוע, שאין אדם משתמש בגגו כל שעה, ולכן דרכי להשתמש בחצרי לשימושים צנועים, **וְלֹא יָדְעָנָא בְּהֵי עִידָּנָא סָלְקָא וְאָתֵית** – ואיני יודע באיזה זמן תעלה לגגך להשתמש בו,